

④

اداره ده . — بر جوق آيونه لر کچن صاييده
 بيتدی . بر جوقلری ده بو صاييده بيتیور . تورک
 بوردی . ناک منتظماً گندريله آرزوایدیلیرسه
 آيونه لرینی بکلمه لرینی رجا ایدرز .

تورک بوردی

ناشری : تورک بوردی
 مدیری : آق جورده اوغلی يوسف

ییل ۱۳۳۱ صای ۲۸ ۲۴ کانون نانی ۱۳۳۱ ییل ۵ جلد ۹ صای ۱۰۲

دالاردن سوزولش، آیه اون بی
 عکس ایتش سوله هب پهلزلی...
 اونلر جانده بو قدر بر آشی
 بو آیدن دوغمشدر سحر قیزلی .

*

بن کورکه سوردم: - بو کوزه هر کیم؟
 دیدی که: - بولری؟ « آواس قیزلی! »
 آا ای بویوک تاگری! حبسنی بیلم:
 دیماک بولر بزم قاهاس قیزلی!

*

گرگف ایشلیورکن، فوسرور که
 ترم ایدور عشق دستانلری،
 افتده کوزلی، آهور که،
 بکلر کلجک نهرمانلری...

طرفه

ملی خطبعلر

۱

تورک چوجوقلغنیڭ دردلری!

زواللی تورک چوجوغی! سن آنا گدن طوغدوغک کوندن بری بدبختسک..
 ملی یوردک بشیک ایچنده ملیتک جاندن، سیجاق قوجاقلایشندن او کوندن
 بری محرومسک. سن ملیت حوریسنی نه آناکک متبسم نظرلرنده، نه خوا
 جهنک کور خطابلرنده بولامادک. بو حالگله آنا قوجاقدن بریتیمه بگزرسک.
 حال بویله ایکن اولو بر صرقک امیددی، آتیسیده سنی کوزلر.
 مینی مینی صولوقلرگله وطنک نسیمنی ایلك تنفسه باشلا دیفک کونلرده
 آ ننهک سنی:

قارغه ، قارغه « فاق » دیدی ،

چیق دوواره باق دیدی !

تینیسسه اویوتدی .

میشیل ، میشیل معصوم اویقوکی کیم بیلیر قاج کره جوارلردن عکس
ایدن باسقالتا جا گلری بارجالادی .

خدمتی قاتنا طرفند صوجسز یره آشی ولینک قاج دفعه تحقیر
ایدلایکنی کوردک .

دایه خدیجه قادینک قوغولوب یرینه ماریقانک کلدیکنده شاهد اولدک...
اوکا بریمی آمازلر ایکن بونی بیه بیاض اوکلکر ایله دوناتقلری ده سزدک .
سن بویوروردک . . بویودکجه تورکلکک دها بویوک مقیاسده آناک باباک
طرفدن خوارلانیدی کوریوردک .

مین مینی الکرکن طوتوب سنی تین تیخ کوتورورلر .. بویوکلکنی اوجاق
باصره کله قاورایامادیغک سوسلو ، عظمتلی بابانجی مغازه لره سوقادرلر .. باشی
آچیق ، دلی پلتهک ، بکزلرندن سوغوق بر یانجیلیق سیزان انسانلرک آلرندن
جیبی ، بیجی سکا نلر آلیرلردی ؟ ... قاسه کیشه سنده طوضالی آلتونلر
طینخیردارکن بوغوق بر « مرسی ! » ایشیتیردک .

اورته حالیهجه ابوینک ، کبارجه کچینمک ایستلر ایدی .. اونلک ایچون
تیه دن طیرناغه قدر بوتون کیندکلرند بک اوغلنک معروف مغازه لرینک اجنبی
مارقلری بولونماسه بک اعتنا ایدرلردی !

گاه اولوردی : آقشام صوفراسنده بک باباک وقتی طارالوب ناصلسه کیریوریدی
بر تورک مغازه سنده کی حریفلرک قابالغندن ، عجیلکندن طوتدورور . صاچی
توآلتلی موسیولرک مازلا سنده ایکن کورمک ایسته مدیکی هر قصوری صایار ،
دوکردی . سنده دیکلردک .. قطعی بر ایمانله : « اقدم بو تورکلر آدام اولمازا »

دیردی . سن ده ایشیتیردک . بک داییک سنی کوردیجه بونزور ا ا .
دیه سلاملاردی .

خاتم آنهك روم قیزی خدمتچیلر ایله اوشاق پتویه مالک اولدیفندن
طولای کندیسنی صوك بیچم برأوك ریسهسی کوره دك نه قدر مغرور ومفتخر
اولوردی ا

پیانو معلمهسی مادمو آ زمل بیله باشلی باشنه برئوگونمه وسیلهسی ایدی . آه !
بک برترفع ایتسه ایدی ا بر « آنستیتوتریسی » ده کتیر یله جکدی . بجه محبتلرده
بو ، کمال تحسیرله قارشیلقلی تمی ایدلمشدی . . سن ده قولاق مسافری اولمشدك .
فیس پاسقالیا چوره کاری أوجه نه قدر مقبولدی ا بوابتلا اوقدر شدیددی که
طوموز قیریمی یورطیسنده بیله اولسه تهالك ایله انتظار ایدیله جکدی .
قدیل سیمیدجیسی بکر کن « سن به نوآ » ده اوقومش دای زاده كك بوقا
عادتله آلا ی ایتدیکنی کورمشدك .

نوئل یورطیلری اوشن ، اومعمور ، اوحیات دولو بک اوغلنك الكتریق
ضیالری ایچنده یانان ماغازالری کوزمل اویونجاقلرله دوناتدینی زمان سن ده
تماشایه چیقاریلیر . اومدن شطارتدن دوشمان بر ملنك اوج رنکنه بویانمش
چیجی ییجیلرله نصیکی آلیردك .

احمال مولودا لاینك محشم ، سلطنتی مراسمی بردفمه اولسون کورمدك .
بلکه ده آغزیکه بر مولود شکری آتمادك .

اجدادیکک معماری مهارتنه ، بدیی ذوقلرینه تجلیکام اولان معظم قه لردن
برینك آئده هیچ بر رمضان کیجهسی تماشایشدکی ؟ مرمر ستونلره ،
ظریف چینلره ، موزاییقلی جاملره ، جلی بفس لوحه لرك یالدرلرینه ، قیل
دیشیلی کرسیلرک سدفلرینه ، متناظر کر و یاریم قه لره انتشار ایدن بیکلرجه
قدیلک مهتز ضیالری آئنده برخشوع وحضوع برجاعتک رحمن سجده لرینه
قاباندیغی کوردگی ؟ خایر ! . . .

یا لکز بر کره بک داییک قولاغنه « شرمین » ک اذاتی اوقومشدی .
اوکوندن بری هر اذان طویوشکده ظالم ، عنیف بر طوقاته مزاره کومولش

برمعتوه دده بخيله گده بلير بر .. ايچكى اورپر تير

برچشمه نك ساچاقلرى آلتنده ، برسيلك بارماقلقلى ئوگنده ابوين
واقربا گدن برينك طوروب (نه كوزه لك ، نه صنعت ا) ديديكى ايشيتكى ؟
نه ممكن

بوکا مقابل شيشليده مقيم بردوستك قبول سالوتى «لوتى كه تزه سيستمده
تقریش وتنظيم ايتدیردیکى خانم آنهك ئوکه، ئوکه آگلایر.. کله جك آى باشى
مفروشانی پساتى دن مسافر اوطسى ايچين غرب ذوقه اويغون دوشمه لر
تداركته قرار ویریلیدی .

اوطه لر كزده كى تابلورده يابر موسيونك بر مادمو آزه لاه تنها بر قورولقده
ماشقانه تزهنى ، يا بر مناسترك چاك قوله سندن طوفان كوشك آچدينى روحانى
شقى سیر ایدردك .

هر مردیوندهن چيقاركن صاغده چيلاق بر « بوست ، شوخ باقىشلىرىله
سنى سوزردى .

قومشوگزر سام « بلك يكي ياپدیردینی أونده كى مسافر سالونى
برقاج آقشام يمكن صوگرا كى محبتله زمين اولمشدى ؛ سن متحسس ، متجسس
ديگرددك : رسامك خانم ، ايلك مباركلك زيارتلرند ، خانم آنه كى ، آبلانكى
اوراده آغیرلامش و آگلتمشدى كه بكي شرق و خصوصيله تورك معماريسنه ،
بديعياته مفتوندر . اوراده كنیش و ضيادار پنجره لرده كى مصنع بارمقلقلر ..
لعل ، مور ، يشیل بياض رنگلر كى بدیع بر امتزاجى ايچنده غایت لطيف قبوريملى
دالار اوستنده داخله بن چيپكار ايله ترين ايدلمش چينى قابلى ، بدیع كتابه لى
ديوارلر .. ظريف سولر .. كوكلى مزین طاوآنك استلاقيتلى قورنیشى ..
اوستى كمرلى پنجره كنارلرند ديواره كيركىن صوماقى ستونلر .. صدف قاقه لى
سدیرلر .. قلابدانلى دوشمه لر ، قافقاسك ، بخارانك ، آناطولونك كوزه ل
كوچوك خالىلرى .. آلتون ، كوموش قبضه لى خنجر و قیلیج آرمه لرى .. تورك
معماريسنك انجيسى سلطان احمد چشمه سنى كوسترير بيوك بر لوحه اينه
يامليجه دن برملوغى مصور تابلو .. صدف قاقه لى چيفاره اسكمله لرى

ملی، لطیف بدایع منظومه سی.. او بکک بیک اهتمام، هر مصرفه قیان بر ابتلا
ایله مسجورانه تنظیم ایتدیردیکی ظریف و محترم بوجاق، بر روم قیزدن فرانسجه
درسی آلان آبلایکی نه قدر کوله ورمشدی! هوببا برشپار ققلقه کولوشه رک:
«کورسه کز، دیوردی، بر تر به...! آغیر باشلی بر سر قد...! انسانک
ایچری کیرنجیه دما ایدم جکی کلپور...! هر کس بو آلایه کولپور...
اسکیجیک مراقیله قییلان او قدر پاره یه شاشپور و آجیوردی...!

بر کون انیشت بکک، غلطه سر ایندن مأذون، برائی بر آرن اووه، دیووه صومیه ده
مأمور اولان بوبکک استانبولک بعض طبقه لرنده تورمه یین مؤسف بر تردید...
تورکچیلکدن بحث ایدیوردی: «آه! دیوردی، نه غریب بر جلوه شوندر!
کیم دیردی که برو قتلر شوخ، متمدن یزانسه طربگاه سلطنت اولمش شولطیف شهر بویه
قاهاصا با سلسله ده مکس اولسون.. کوزله استانبول تورک کشمکه، آنا طولولاشته
قالق سین! انصاف بو یور ولسون، حبت مدن قالقدیسه شهر مزله او بروقت مشهور
عالم اولان حظ ظرافتدن، شوریده تلون و تنوع اودوق شوخانه سندف ده
أثر قلمادی...!»

بو خطابت طاشقینلی قارشیننده اوقا باحسی و فکری جریان قارش مرکس
دوداق بوکیور.. اوموز سیلکیور.. بو آراق مای زاده ک معروف بر استانبول
ادینک شوپیتینی میرالده انیوردی:

طوبراق وطنم، نوع بشر ملتم... انسان
انسان اولور آنجاق بونی اذغانله، ایناندم!

ایشته، تورک چوجوخی!

سن بوتون بو محنه لری اُلک یاقین.. صمیمی بر بوجاغکده کورپور، دیکلیور..
دقت ایدیور.. بللیور.. امیور ایدک... بو عائله محیطی ایچنده سنک تورک
یتیشمه ک بر معجزه اولوردی!

چونکه سنک مادی وارلفک کهی معنوی وارلفک: فکرک، طبعک ده
بو محیط ایچنده بو محیطی مص ایدم رک ایریشپور. پاک دماغچنک بو عائله محیطده
آلدینی «اطلاع» لرک ایزلرینی بیریکدیر یور.. چشید، چشید اطلاع

براساسى ، توركلكلك محقر ، هيچ دكلسه مهمملىكى اساسى حافظه كده تثبيت
 ايدىيور .. بوقاعتله زهرلنهرك حس و تمايللارك بليرييور .. طوغاجق اراده كده
 بوفكر وحسلردن نفسى اميور .. غبيلهك هر زمان اوملئيدن قاچان خاطره لرى
 جانلانديرييور .. قليد ميل پاك روحكى جمعيتك سكا تقديم ايتديكى شوايلىك
 مرييلرك قابله دو كيور ، اونلره بكنزر بر فرد اولهك ايجون سنى تشويق ايدىيور .
 برى يانده توركلك سنى كوزلييور . توزى قايا بللورندن طورو وپاك اولان
 برملت سنك كنديسى سومه كى ، دوشونمه كى ، اونك ايجون يتشمه كى ،
 اونك ايجون ياشاما كى ، اونى ياشاتمه كى ، اونك اوغورنده نوله كى بگلييور .
 چونكه سن حياتى اوندن آلهك .. بو بويه اونك باغرينده كلدك : اوندن
 اولدك .. اونك ايجون اولماليسك !

آنجاك نه ايتملى ؟ آناك باغرينده سنى يتيم بو وتيور .. باباك قانادى آلتنده سنى
 اسير يقيشديرييور ...

طورسونه فقيه

يكي اولر

خيامك رباعيانك توركجه ترجمهسى . — شرقك اكرست متفكرلورندن ،
 ايرانك اك بويوك شاعرلردن اولان « عمر خيام » ك ، بوكونه قادار شرقليلر ،
 اسلاملر و توركلرجه حقيقه تقدير ايديله مەين رباعيانى دوكتور عبدالله جودت
 بك طرفندن توركجه يه ترجمه اولناراق باصيلوب چيقدى . بو كتاب حسين دانش
 بكك بر مطالعه سيله ده مزيندر .

عمر خيام ، بوتون معناسيله بر شرق متفكرى اولدنى كى عيني زمانده
 بويوك ايران شاعريدر . شوخ و فلسفه آميز شعرلرى ، حريرت فكريه مفتونلرينه
 جان غداسيدر .